



ABONAMENTE:

Pe un an 8 Lei

Pentru preoți și învățători 6 "

Anunțuri și Reclame după învoială.

Organ săptămânal al tinerimei dobrogene

Director și proprietar

CONST. N. SARRY

Redacția și Administrația str. Dorobanților 17

IARĂȘI VETERANII

Din toate colțurile Dobrogei, unde o soartă — așa cum și-a încredințat-o, de alt-fel, chiar dinșii — a dus cîte un veteran, primim aproape zilnic vești sfișietoare. După o iarnă, din care numai pielea lor știe cum a ieșit, luptătorii de la 1877, pripășiți pe acest pămînt al făgăduinței, se vad pe pragul unei noi ierni, amenințați de a fi surprinși, ei și vitele lor, iarăși fără hrană și fără adăpost.

Dușmăniți, atît de locuitorii mai vechi, români și autochtoni, ai acestei provincii, pe ale căror case și ogoare a vrut să pună stăpînire samavolnicește, ei și de autoritățile locale, pe care le-au buimăcit, unii cu vîlcărele, alții cu pretențiunile lor, cea mai mare parte dintre veteranii veniți în Dobrogea, se găsesse astăzi într-o foarte grea situație. O infimă parte a putut să-și înjghebeze o mică gospodărie; restul, care n'au case, care nu au nutreț pentru vite sau hrană pentru dinșii — de oare-ce, chiar dacă s'a delimitat pămînt de cultură la unii, ei însă n'au avut la timp orî sămînță, ori uneltele, sau le-au lipsit mijloacele și chiar cunoștințele, ca să poată pune cevala cale—așa că sunt amenințați de cea mai neagră mizerie. Se poate lesne închipui, că nu mari gospodari și veterani eu dare de mînă au venit aci, după cele cîte-va hectare, ei numai nevoiașii și nevoiicii.

Din nenorocire, noi le-am prevăzut toate acestea încă din Iunie anul trecut, și răspunderea—o repetăm și astăzi—e de partea acelor politicieni mizerabili și a acelor vătafi ordinari, cari au silit guvernul din 1903, ca pe de o parte să zămislească o lege în pripă și incompletă, iar pe de alta, să înceapă improprietaririle într-o epocă, în care proprietatea de aci trecea printr'o criză acută, și tocmai cînd se întreprinsese a se ști, ce e al Statului și ce e al particularilor din această provincie.

Și în adevăr ce a adus zarva, care a înconjurat mișcările veteranilor din 1903? În prima linie s'a compromis cauza lor însăși; în graba cu care s'a votat legea din 2 Aprilie acel an, s'au uitat tocmai aceia cari au suferit în realitate de pe urma războiului, și anume văduvele și orfanii; în schimb, în zăpăceala aceea, s'au improprietat dezer-

torii din război — cîte cazuri nu s'au descoperit în urmă? — așa că multă lume dintre autochtoni, în loc să descopere înaintea luptătorilor pentru independență, privese cu nelcredere insignele de virtute și credință ce atîrnă pe piepturile lor!

Lucrurile nu mai pot dăinui ast-fel mai departe. Nu numai că e un păcat, să vezi niște oameni bătrîni, parte invalizi, amenințați să doarmă și în iarna aceasta alături cu bivoli țiganilor din Dobrogea, dar e o rușine pentru țara aceasta, ca fiul ei, pe ale căror zdrențe de haine bălăngănese tot felul de ordine naționale, să întindă mîna la tot soiul de streini, ce abundă în această parte a țării!

Iar opozanții din 1903 — guvernanții de astăzi — care au contribuit foarte mult la crearea acestei stări de lucruri—scrișorile deschise adresate de către un deputat al majorității d-lui ministru președinte, ne-au destăinuit destule lucruri și confirmă în totul cele susținute de noi cu aproape 2 ani în urmă — aș o îndoiță datorie, de a face tot posibilul, ca pînă la toamnă veteranii veniți în Dobrogea să fie puși la adăpost pentru iarna ce vine.

Fîind-că am ridicat însă chestiunea veteranilor, în numărul următor vom căuta să discutăm, dacă dinșii pot constitui un bun element de colonizare — lucru pentru care ei pare a fi fost aduși în această provincie, în care elementul strein predomină.

Const. N. Sarry

O mare primejdie

O iminentă primejdie amenință orașul Constanța. Lacul Anadolchioi, situat la patru kilometri depărtare, în care s'a dat scurgere canalului abatorului instalat în unul din pavilioanele tirgului de vite, e pe cale de a deveni un focar de pestilențială infecție.

Era o nebunie, în adevăr, ca o localitate de pe malul mării să-și așeze abatoriul pe marginea unui lac stătător, fără nici o comunicație cu o apă curgătoare sau cu marea, și la o palmă de loc de două centre de populație și de faimoasele băi de la Mamaia.

Instalația primitivă și prevăzută numai cu niște macarale care nu mai funcționează; canalul într'o pantă puțin înclinată

și de o dimensiune foarte mică, nu permite nici scurgerea singelui încheșat și din cînd în cînd trebuie desfundat; intestinele și reziduurile sunt transportate cu căruța și aruncate în lac la o depărtare de cîțiva metri de mal, calul neputînd avansa mult din cauza noroiului din fundul lacului.

Resturile animale plutesc de-asupra apei, purtate de vînt în toate direcțiunile, pînă se împiedică de stufulșurile de pe lac, unde intră în putrefacție.

Tot felul de insecte roiesc acolo, care în urmă se împrăstie prin împrejurimi, purtînd cu ele boala și moartea. Abia după cîte-va luni de funcționare și am avut de înregistrat un deces al farmacistului Kaufmann și alte patru cazuri—între care unul e chiar fiul adoptiv al avocatului comunei—unde dacă nu se luau măsuri preventive, am fi avut tot altele alte decesuri, provocate de înșepături de insecte.

Un miros cadaveric a început a face traiul imposibil în cătunul Anadolchioi, iar medicul plășii Constanța, după ce a adus cazul la cunoștința superiorilor săi, a declinat orî-ce fel de răspundere.

Cele mai pesimiste prevederi nu sunt capabile de a reda primejdia de care suntem amenințați și, conștienți de datoria noastră, dîcem în mod insistent atenți consiliul sanitar al județului nostru și pe d. Prefect în special, asupra acestei calamități.

Mazul Săptămînei

Multă lume se întreabă, de ce d. Petru Vulcan și-a luat locul de casă tocmai în fața morgei orașului?

Răspunsul e lesne: Toți oamenii geniali — și Vulcan e unul dintre aceștia — sfîrșesc la balamuc sau la morgă.

Dînsul, așezîndu-și casa în fața ei, vrea pur și simplu să se deprîndă cu această vedenie.

Pentru d. Mareșal al Curții Regale

Nu ne-am hotărît a supune cazul cunoștinței Domniei-Voastră, de cîl după ce am bătut la multe alte porți, fără ca să ni se dea ascultare. E în joc o chestiune de demnitate superioară; e înclinat Palatul, pe care, mai ales noi Dobrogenii, îl proslăvim ca pe un templu național.

La expozițiunea Generală Română, s'a lăsat loc și unui pavilion al Dobrogei, la care s'a rezervat elementului autohton musulman o secțiune specială, unde să fie așezat tot ce ar putea face obiectul unei Expozițiuni generale a țării; la această secțiune, a fost angajat—zice-se—un imam ca să officiere.



BADIA VASILE

Nu e un „bandit” cum îi arată un chipul și înrîșirea, ci un simplu „bădă”. Si apoi cine nu-l știe pe Badia Vasile, care, după moartea tot așa tulburatului Semizeanu, a rămas ledec al oficiului telegraf-poștal din Constanța?

Nu-l poți cunoaște însă de aproape și aprecia pe Badia al nostru, de cîl dacă ai fost la aperitiv cu dînsul. C'e-î drept nu tocmai mulți au avut această fericire, de oare-ce ei nu face sat cu calul.

Ca unul care are relațiuni întinse cu străinătatea—e însărcinat cu mandatele externe! — e natural să fie un cosmopolit convins. Uite chiar acum, în toată conflictul cu Grecii, Badia Vasile n'a rupt relațiunile cu Hrisicos.

Semne particulare: Poartă pantalonii cu croială specială — un fel de șăvari moderni. Jurnalul acesta l-a impus la toți membrii familiei lui, așa ip cîl ca să ghicești pe Ghicești, e destul să te mîlă la... pantalonii!

Meserie de predilecție. E singurul din Constanța care furnizează gratuit pastramă veritabilă de Huși!

Organizarea secțiunii musulmane a fost încredințată unei femei — nu știm grație intervenției căruia, căci astăzi toți se leapădă — care se pretinde a fi soția unui Pașă turcesc, pe cînd în realitate ea e o fostă cîntăreașă de ultima treaptă pe care a scos-o din noroiu un comisionar din Medgidia, cu numele de Ismail Baș—nu Pașă!—a convertit-o la islamism și care după moartea acestuia nu și-a rectificat întru nimic liniștia, anterioară de conduită.

Comunitatea musulmană din localitate, scandalizată de această batjocură, a avut un moment fericit de inspirațiune, ca, prin comitetul ei, să protesteze; mai ales cu onorabilitatea acestei Doamne, care într'un interviu acordat ziarului „Universul”, prelindea că va angaja d-sa imamul, e de notorietate publică la noi. Dintr'un sentiment însă, pe care noi nu-l putem pricepe, dinșii s'au resemnat.

1) Baș—cap. șet de breaslă

Dacă comunitatea musulmană a putut înghiți această rugină, demni-tatea națională a țării nu poate suferi însă, ca Palatul Tronului, unde, grație titlurilor cu care a fost investită, s'au deschis largi porțile acelei femei imorale, să fie ast-fel alina.

Impărlăgim cele de mai sus cu noștinței Onor. Mureș, al Curșii, făcându-ne cu aceasta o ultimă și supremă datorie — și rămân să vedem, dacă noi, cari mai avem convingerea, că în țara această cristă altare, unde se conservă și ne-profanat fœnt demnității naționale, trebuie să o păstrăm sau s'o pierdem!

CITE-VA CONSTATARI

ASUPRA

INVATAMINTULUI PRIMARRURAL

din DOBROGEA

Continuând cu observațiile făcute de noi, în timpul exercițiilor de ani îndelungați a profesiei noastre, ne vom opri astăzi asupra școlilor froebeliene și a elementelor străine din această provincie.

Cele mai noi școli înființate în Dobrogea, sunt grădiniile de copii sau școalele froebeliene. Aceste școli sunt făcute acolo, unde străini se prezintă în masă compacte, cu scop de a-i face să învețe limba românească, ca ast-fel să continue cu succes, învățătura claselor primare.

Deși aceste școli, trebuiau înființate mai de mult, totuși, ori ele de tirziu s'au făcut, ele sunt bine venite. Rezultatul ce l-au dat până acum este îmbucurător, căci s'a văzut că copilașii străinilor, în vîrstă de la 4 — 7 ani, au început a învăța limba noastră. Este cea mai bună măsură ce s'a luat pînă în prezent, pentru răspîndirea limbii românești în straturile populației străine de aici. Dar aceste școli, fiind la începutul lor, au oare-care defecte, sau mai bine zis, oare-care lipsuri, care le împiedică progresul.

Se știe că învățămîntul la aceste școli constă în conversație, jocuri, cîntec și intuițiunea unor obiecte cu diferite forme și culori, după cum a orînduit însuși autorul lor, pedagogul Froebel.

Toate aceste mijloace de învățămînt lipsese școalelor froebeliene din provincia noastră, adăogînd apoi lipsa de local, piedicîie puse de administrație, care nu dă cele necesare, ca combustibil, locuință pentru conducătorii școlii, servitoare și altele, făc ca aceste școli să nu și prea ajungă la scopul.

Nu e greu de creat o instituțiune; mai greu e s'o păstrezi și să cauzi a face să progreseze.

Și pentru că aceste școli au fost create cu un scop determinat, acela de a face pe străini să și însușească limba românească pe deplin, să ne ocupăm puțin și de ei.

Dacă cercetăm statistic o copiilor înscriși la școlile rurale de aci, vom constata cu părere de rău, că streinii mai ales Tătarii, unde această populație o amestecată cu Români sau Bulgari, nu urmează de loc în școlile noastre rurale.

Dacă ne vom întreba, care să fie cauza, putem găsi ușor răspunsul. Nu întrebuițăm nici un mijloc, n'avenim o organizație oare-care, deosebită pentru școalele rurale din Dobrogea, ca ast-fel să dăm puțința populației autohtone, să frecventeze școlile noastre.

Ast-fel după 29 de ani de la anexarea acestei provincii la patria mamă și după tot atît timp al existenței școlilor românești aci, vedem streinii și mai ales Tătarii, că nu cunosc limba românească și nici pe atît scrisul și cititul în limba noastră.

De asemenea sunt sate pur tătarești, destul de populate alt-fel, care zac în acea amorfie și ignoranță, cum erau și înainte de 1878.

Pentru acești locuitori nu s'a făcut aproape nimic. Ei își au însă locii lor, care îi învață, în geamie, și nu și cititul în limba lor. Dar această împrejurare însemnează că noi am întreprins serios lupta de romanizare a acestei

provincii; din contră este o neglijență din care mai mare, să nu te îngrijești de cultivarea acestui popor pașnic cum sunt Tătarii, dîndu-le mijloacele să învețe limba țării, în care vor trăi și urmașii lor, de acum înainte. S'a încercat să se înscrie copii de tătari în școlile rurale, de către învățătorii. Dar n'a putut să-l aducă la școală, cu nici un preț. Ei pretextază, că Coranul lor prescrie, că trebuie să și învețe limba și religia lor mai întâi. Așa fiind lucrurile și dacă vom discuta chestiunea din punctul de vedere al fanatismului lor religios, vom ajunge negreșit la concluziunea, că Tătarii nici odată și cu toate mijloacele severe întrebuițate de noi, nu vor frecventa școalele noastre rurale, dacă nu le dăm puțința să învețe limba și religia lor.

Am observat un caz la o școală din județ, într-un sat pur tătareșc. Locuitorii musulmanii au construit un local de școală, tip, cu un post. Toamna cînd Statul a numit un învățător Român, acesta n'a putut să înceapă cursurile, căci nimeni din locuitorii nu vroia să și trimeată copil la școală, ba ceva mai mult. Învățătorul era expus să-l se întimplă un mare rău, că locuitorii se resculaseră contra lui, spunînd că ei au făcut localul, ca să și învețe limba și religia lor, nu românește. S'au încercat și autoritățile administrative să-l convingă pe locuitori, dar a fost în zadar. A trebuit să se pue multe stîruințe, pe lingă Onor. Minister al Culelor, să se înființeze și un post de învățător tătar, care să predea cursul în orele a. m., iar învățătorul Român în orele p. m. Cu mîdul acesta lucrurile s'au calmate, iar învățătorii s'au înțeles între ei, și de atînci școala face progrese.

Tătarii învață și limba lor și limba românească. Găsește că acest procedeu al autorităților școlare de a numi, și un hogo, că învățător, pe lingă școalele unde sunt mulți copii musulmani, este cel se poate de bun și potrivit cu nevoile provinciei noastre. Acest mod de a se organiza școalele din Dobrogea, unde sunt Tătari, ne este indicat chiar de ei și prin urmare trebuie ales și preferat dintre toate ca cel mai bun.

Voiu continua.

Un dascăl de la țară.

D. KOICIU

și

Biserica din Anadolchioi

Iată un om, despre care am putea întrebuițua, fără nici o jenă, zicîtoarea latinească: de mortuis nihil nisi bene.

In adevăr, Seniorul dela Anadolchioi a părăsit de mult viața publică, și dînsul nu mai trăiește astăzi, de cîl pentru cei doi urmășari de la trăsura, cari îi tirăse rămășițele sale pămîntești.

O scrisoare primită de la cîșiru creștin din satul unde d. Koiciu își are castelul, ne silește însă ca să ne ocupăm de persoana d-sale.

Correspondenții noștri, după ce ne arată cîte sacrificii a trebuit să facă dînsii, — niște oameni cum dă Domnul — ca să poată vedea sub acoperiș locașul de biserică, ce ei construiesc în acea localitate, ni se plîng că acest Senior, care, pe vremuri cînd își vindea locurile din Anadolchioi, vorbea cu multă eclavié de biserică și școală, astăzi nu a contribuit pentru locașul în construcțiune de cît cu suma de doi lei și aceea storsă eu silă.

In adevăr, fostul primar de Constanța, după ce a desmembrat orașul nostru, dîndu-i o creștere anormală, spre moșia sa vecină cu vatra comunei, numai și numai ca să urce prețul pămînturilor sale; după ce și-a văzut ajuns scopul, și-a întocmit un plan al proprietății și și-a scos terenurile în vinzare, în parcele de 4 — 500 m. p. și cu prețul de 1 leu metrul, indicînd pe plan locul unei biserici și al unei școli, spre a atrage și mai mult pe naivii cumpărători.

Au așteptat ani de-a rînd locuitorii din Anadolchioi să vază trăbit în fapt planul Seniorului lor și de

pe care numai terenul bisericii și al școlii au rămas necînduite. Și cînd după o zadarnică așteptare ei și-au propus să întreprindă singuri construirea unui locaș Domnului, după cîte-va apeluri la acei cioroi parvenit, ei s'au ales cu o sumă de doi lei — cîțiși doi lei. Celui mai muric om s'ar fi fost rușine ca să ofere o așa mizerabilă sumă, pentru un scop atît de înalt.

Dar e pur și simplu naie a pretinde de la un Arpașon, de talia individului ce poartă numele de Mihail Koiciu, sentimente umanitare înalte!

D. T. DABO

SOCIETATEA „AJUTORUL”

Un document important

Cu seria de interviuri ce am publicat, am arătat că o pozițiunea d-lui Dabo, ca președinte la societatea macedo-romano-albaneză din localitate. Cu contestațiunea, al cărei conținut l'am redat cititorilor în numărul precedent, și cu semnăturile ce urmau acestui text, am făcut proba simpatilor și a încrederei de care e înconjurat d. președinte la acea societate. Toți fruntașii coloniei macedo-române și albaneze din orașul nostru, nu numai că contestă d-lui Dabo calitatea de președinte, dar pretînd că de 7 ani de zile nu s'ar fi dat nimănui nici o socoteală de gestiunea acelei societăți.

Pentru astăzi producem un alt act, sub titlul de document, care dezvoltă un nou colț, din mușamaș, care acoperă comitetul executiv de la numita societate.

Iată-i coprinsul, cu ortografia-i proprie:

Domnule,

Vă rog foarte mult să vă interesați la Societatea Română-Albaneză din localitate anume Ajutorul că am dat la 1898 una suta lei la d-nu T. Dabo și care în fața mea a dat-o d-lui G. Biciola care a fost casier și astăzi este, și pînă astăzi nu mi s'a dat nici o chitanță și nici mi se pare că sunt la societate ca fondator și spre binele a tuturor Macedonenii Români să nu se facă ast-fel de treabă nedreaptă.

Vă salut

Grigorie Solir

proprietar în Constanța, născut în Macedonia.

Ne abținem, firește, pentru moment, de la ori-ce comentarii, cari ar mîșora gravitatea acestui act.

Lăsăm ca și pînă acum la aprecierea cititorilor, iar cu numărul viitor vom începe să discutăm atîi interviurile obținute pînă astăzi cit și diferitele acte ce am produs.

Noua societate a funcționarilor comerciali

DIN CONSTANȚA

În urma unei adunări generale, care a avut loc în ziua de 30 Iulie a. c., în sala „Arax” s'au pus bazele unei societăți a funcționarilor comerciali.

Cel d'întîi a luat cuvîntul d. Gh. Christodorescu, secretarul e a m e r e l noastre de comerț, care a sfătuit pe membri să întreprindă o acțiune pacnică și mină în mină cu patronii.

D. Drăgulănescu, președintele societății funcționarilor comerciali din București, venit ca delegat, a îndemnat pe membri la solidaritate, spre a putea realiza scopul ce urmăresc.

D. Șalom Tuvy, vorbește în numele funcționarilor comerciali locali și arată că dînsii vor fi călăuziți numai de ceea-ce a fost recunoscut ca sănătos și solid la alții, și cere concursul tuturor membrilor, pentru că cele puse la cale să iasă la bun sfîrșit.

D. N. M. Abramescu, face o descriere a societății colegilor din București, unde a figurat ca membru.

D. I. Nedovicanu, directorul succursalei Băncii Naționale din localitate, își exprimă mulțumirea sufletească, văzînd că funcționarii comer-

EXPOZANȚII

MUZEUL DIN CONSTANȚA

Ministerul de Interne a avut raportul Președintelui Comitetului, prin care se cere o atenție deosebită de a se înființeze un muzeu regional al Dobrogei în comitatul d. Colonel Capșa și constituie un comitet.

Constanțeni! Toți se întrebă, și cu ei mă întreb și eu, ce să colț localni astăzi, la Constanța un muzeu?

Poate Muza mi să deștege și această grea problemă. Cîl-deună, la nevoie, Ea mi scoate din dilemă.

Colo — înt răspunde Muza — Case Dabo va expune ființa cu care pe vremul împărțea scrisorî, se scump.

Doctor Zissu etal-va Utensilele-i nocturne. Preschimbate — acuma toate, De cînd se vîdeu în diurne.

Nici O. Popp, din depărtare, Nu rămîne va în restanță. El își va trimite limba Dată la rîndea pînă în Franța.

Dintre expozanți de trunte Și Vulcan un loc ocupă. El pe „Acropolis” redă va Unde în bot cu birici se ocupă.

Avocatul, raba, Belic Si el un loc sonetă, Pentru a hofărire a Curșii Care — zice-se — lachfă.

Plin și Seniorul Koiciu Voicitar se oferă, Să expună toți butonii Moștenși de la Macri.

Wette vă rog, să nu vă pară Polta lui ridicolă — Ci acolo va expune Foaiă lui matricolă!

Canasache va da, sigur, Căpășina lui cea seacă. Dar pe toți vă veți convinge Col Primaru o să-l întrecă.

El acolo va trimete — E al dracului Bănescu! — Cea ce-l plăcea pe vremul Lui Sir fache Ionescu...

Sarogiu

* Dramă comică, în patru acte și 9 tablouri, scrisă de distinsul nostru confrate Petru V. can, în urma vizitei studenților români la Atena și jucată pentru prima și ultima oară pe scena teatrului „Eupis”, din Constanța.

INFORMAȚIUNI

S-a colportat prin oraș versiunea, că confratele din localitate „Cuvîntul” și-ar fi înecat printr-un dezastru aparițiunea și că în locul aceluia ziar ar fi apărut „Ordinea”.

Suntem autorizați a da cea mai formală desmințire. „Cuvîntul” își va relua regulata aparițiune la 1 Septembrie după cum a anunțat, atunci cînd și-a luat vacanța.

În zilele de 24, 25, 26 și 27 Septembrie, urmează a se ține la București un congres de științe sociale, care se va ocupa exclusiv cu chestiunea țărănească, privită sub toate raporturile.

Cum discuțiile ce vor urma acolo, sînt de o netăgăduită însemnată, mai ales pentru d-nii învățați, credem necesar de a le atrage atențiunea să participe în număr cît mai considerabil.

Organizatorii congresului au avut corpul învățătoresc într-un mod deosebit în vedere și l-au scutit de orice fel de taxe. Pentru transportul pe cale ferată încă s'a obținut reducerea de 50 la sută.

Îndemnăm din tot sufletul pe învățătorii din județul nostru și pe toți cîmenii cu dor de cunoștințe, ca să ia parte la acest prim congres român de științe sociale; înscrierile se vor adresa d-lui G. D. Scărbă, secretarul organizator al congresului, str. Domnița Anastasia No. 11.

Prețul cărții de membru pentru celelalte persoane, exceptînd sătenii, învățătorii și preoții din comunele rurale, e de 6 lei, cari se trimit secretariatului congresului.

Zoarele oficierse ne anunță, că sînt autorizate a crede că d. C. Dișescu nu se va mai întoarce așa de curînd la Constantinopol, spre a îndeplini misiunea ce i s'a încredințat, cu privire la chestiunea pămînturilor din Dobrogea, în litigiu dintre noi și guvernul turcesc.

Va să zică, una din ramurile, care toate la un loc constituie criza din jurul proprietății noastre rurale, rămîne să fie tratată la noi calm și încredințat.

Șteie individul sloganeștii umbli cu o pantofăcă prin care se cere ca uzura din străzile orașului nostru să i se dea numele de Ion Bănescu, fiindcă se li det pînă la d. cîșă Răzvanilor?

Reghe și ceartă? Ne o scribă să insistăm cu mult asupra unei atare lipse de demnitate și cinste.

Banca populară „Bănelag”, deși și înființarea unei biblioteci publice, pe lângă ocazională, face un efort mare apărînd scrierilor Români, rugîndu-i să ofere elte un volum din operele lor.

Prin aceste dorințe, autorii români vor contribui nu numai la formarea unei instituțiuni de folos public și care va purta numele de „Autorii Români în Dobrogea”, dar vor da încă și posibilitatea, ca cetățenii de origine străină să se instruiască din bogățiile literaturii țării.

Ordoalele se vor adresa d-lui Const. Popovici, Contă, secretar al numitei bănci.

Un domn șef de serviciu de la Primăria noastră, surprinzîndu-se și neavînd într-o situație, penibilă, a găsit de cuviință să-și administreze o corecțiune cam drastică, în chiar mijlocul unei străzi principale din oraș. Mulțumită unui local public din imediata apropiere, legitima jumătate a acestui domn șef, s'a putut alege numai cu cîteva bastoane.

Aceasta n'a împiedicat însă pe învînatul soț, ca a treia zi să iasă cu iubita-i consoartă în preambulare, pe aceeași stradă principală.

D. Primar, care ori cît ne-ar fi de puțin simpatic trebuie să i-o recunoaștem o de o moralitate ireproșabilă, ce zice de această învîntare?

De o cam dată atît.

În ziua de 1 Septembrie, urmînd a se inaugura la București palatul invalidilor, toți primarii au fost încredințați să întocmească tablouri de toți aceia cari s'ar afla prin comunele lor.

D. G. Șerbănescu, transformîndu și una din proprietățile d-sale de pe str. 11 Iunie, în hotel, cu un amenajament propriu, prevăzînd cu tot confortul și întreținînd în cea mai perfectă curățenie — fiind administrat chiar de d-sa — atragem atențiunea cititorilor noștri de la țară, cari voiesc să aibă o găzduire curată și morală, să viziteze noul hotel Șerbănescu.

Am anunțat la timp demisiunea din consiliu, a d-lui N. Simionescu, prim ajutor de primar. Această demisiune fusese înaintată de la manevre, unde se găsea d. Simionescu, direct d-lui Prefect.

Nu știm autorităților căror insistențe d-sa a revenit, cu condițiunea ca să nu mai dea pe la Primărie. Și în ultimul, de la înapoierea din manevre, d. Simionescu o duce într-un corădiu.

Noi îl felicităm pe primul nostru ajutor de primar pentru această puternică dorință de resemnare.

Dintr'un sentiment lesne de înțeles, somăm din nou pe acel domn funcționar de la Primărie, să reguleze într'un mod pacinic cu familia unei fete, pe care după ce a necorocit-o, a lăsat-o pe drumuri cu un copil de gît.

Dacă nici după această a doua somațiune, vizatul d. funcționar nu va reveni la sentimente mai bune, vom da loc în întregime plîngerii ce ni s'a adresat.

Astăzi, directorul nostru a înminat d-lui dr. Ahile Zissu, locuitor de primar, personal în mîințele d-sale, următoarea cerere:

Încheie-văși, vă rog, a-mi elibera un certificat în care să se constate toate sumele încusate de d. consilier comunal dr. Ahile Zissu, sub formă de diferite diurne, de la Primăria acestei comune, de la data de cînd d-sa ocupă această demnitate — în ordinea ordonanțelor de plată respective.

Cu mina tremurînd de o emoțiune lesne explicabilă, simpaticul nostru consilier comunal și-a scîlbit sentița: să se elibereze!

Rămîne numai să vedem dacă toate, dar absolut toate sumele vor fi prevăzute în acel certificat, ca să nu fim silii să-l completăm noi în urmă.

Și în numărul acesta ne mărginim a ne exprima numai nedumerirea asupra cazului cu zarzavagiul Milcoff, care isgonit din țară, ca unul ce uneltea contra siguranței Statului, astăzi trăește nesupărat în orașul nostru. Ce să fie la mijloc?

În ziua de 6 corcăt, un pompier cu o saca a serviciului nostru municipal, plină cu apă, căuta pe strada Derobanților casa unui suibag de la Primăria orașului, pentru a o deșerta. Nimerînd la redacțiunea noastră, unul din chiriașii din curte, a crezut că el, ca contribuabil al comunei, are mai mult drept la o saca cu apă adusă local de la cișmea cu caii Primăriei, de cît ori-care lefegiu de acolo, și a dispus deșertarea ei.

Serviciul nostru municipal s'a mulțumit să trimeată a doua zi d-lui Handoca — căci d-sa era fericitul beneficiar al sacelui în chestiune — un alt transport de apă.

Noi știam pînă acum, că numai d. Primar și odăiașii Primăriei, cari domiciliază în ospelul comunal, au drept la apă gratuită! Unde o d-rul Anastasescu, care și a ceară formală să i se trîmîță și d-sale apă acasă?

Ziarele din Capitală ne informează că localul Primăriei noastre a fost vîndut Direcțiunii G-1 a Poștelor, pentru a instala acolo oficiul local. Localul ardeștii să fie predat în ziua de 1 Octombrie.

Rămîne să ne ocupăm în numărul viitor de această nouă ispravă a d-lui Bănescu.

Aflăm că la rezoluțiunea „Se aprobă” pusă pe petițiunea de demisie a d-lui Focșa, de la Primăria noastră, s'a adăugat — după ce acest funcționar a lipsit 15 zile neînterupte de la Primărie — un Nu.

Vom reveni.

Și-a licit apariția în orașul nostru, anunțatul ziar „Ordinea”, sub direcțiunea fostului director al ziarului otoman din localitate, nedreptățitul nostru contract, d. Const. Zamfiroiu.

„Ordinea” propunîndu-și a lupta pentru realizarea unor aspirațiuni pe cît de legitime, pe atît de înalte, îl vom vizita lungă și spor la muncă.

Din cauza aglomerării de materie, care în ultimul timp a început a deveni foarte frecventă, înmînăm pentru numărul viitor două corespondențe privitoare una pe administrațiunea din Anadolchiol și cealaltă de pravația din Murfatlar.

Distinsul nostru conorașean d. Vasile Toma, ni se plînge, că un domn Ion Miga, venit să instaleze o farmacie în localitate, a pătruns în domiciliul d-sale, însoțit de un cumnat al său și ar fi maltratat într'un mod neomenos pe slujnica din casă. Cazul a fost deferit Parchetului.

Constatăm că d. Ion Miga își inaugurează trist cariera d-sale în orașul nostru. Dacă d-sa crede, că a venit într-o țară turcească, unde se poate purta basibuzucește, se însăla amărînic — și viitorul i-o va dovedi.

În numărul viitor vom veni cu un important articol, în care vom arăta cauza care a făcut, ca stratele noastre să rămînă în acest nereparate.

La Bibliotecă Nicolaescu din Constanța au sosit 100.000 cărți postale ilustrate, cu vederi ale băilor dela Mamaia, Techirghiol — Movila și din Constanța.

Poșta Redacției.

D-lui N. Teodorescu, Copadin. — Te-a găsit, cînd și-ai exprimat nemulțumirea.
S. Săle Dr. C. Popescu, Lipița. — Ziarul s'a expediat regulat; interesată-vă la Primărie. Corespondența nu s'a putut publica. De ce? Nu putem spune.
Unul Constanțean. — Nu se publică de cît corespondențe semnate de persoane cunoscute nouă. Nu putem avea răspunderea tuturor celor văzute și nevăzute. Semnați și vom vedea.

STUDIU

Asupra proprietății fonciare și în special asupra domeniului public în Imperiul Otoman.

(Urmare)

Pămînturile metruke.

Pentru a termina cu diferitele categorii de pămînturi enumerate în art. 1, ne rămîne să examinăm pămînturile metruke, lăsate pentru usul public.

Art. 5 împarte pămînturile metruke în două categorii: 1° pămînturile care, ca calea publică spre exemplu sînt lăsate pentru usul comun al populațiunilor.

2° Cele care, precum locurile de pășune, sînt lăsate în folosul unei comune, al unui canton, sau al mai multor comune sau cantoane întrunite.

Între locurile lăsate în folosul exclusiv al unei comune, putem să cităm afară de izlazuri, părțile din păduri numite *ballatik* (da'o spre țare), sfeclele trebuințelor casnice ale locuitorilor unei comune, art. 91, 92 și ăriile, *khir-saia* (art. 34) destinate obștei locuitorilor.

Căci oca este împărțit în trei Cărți care se ocupă succesiv, cea d'ntîiu de pămînturile miriie și meventé, cea de al doilea de pămînturile metruke și me-

vat, iar cea de a treia de diferite feluri de proprietăți necorporale în categoriile precedente. În realitate această din urmă carte conține dispozițiunile relative tot la pămînturile din categoriile de mai sus, astfel găsim dispozițiuni relative la arborii veniți pe pămînturi miriie, meventé, métreko și mevav, la diferitele incapacități de a moșteni; art. 108 regulează dreptul de proprietate asupra minelor și carierelor, aflate pe pămînturi mîlk sau miriie.

Putem considera ca o categorie specială, proprietățile bisericilor și ale monăstirilor, prevăzute la art. 122; ca vacaturile ale fundațiunilor pioase musulmane ele sînt considerate ca bunuri de mîna moartă.

Putem asemenea considera o formă de o categorie specială a domeniului public mărginile mării. Pămînturile cîștigate prin umplînturi asupra mării, cu autorizațiunea suverană se dobîndesc cu titlul de proprietate mîlk (art. 132).

Nu putem urma în expunerea noastră fără a cădea în dese repetări, diviziunile din codice; credem că vom reuși mai bine a da un tablou clar și complet al dispozițiunilor din codice, examinîndu-le sub punctul de vedere al drepturilor și obligațiunilor atribuite comunei și particularilor în raporturile lor cu Statul.

Dăm avîntelor comună și canton sensul ce li au în limbajul ordinar al unei aglomerațiuni, mai mare sau mai

mică de locuitori; ca circumscripțiune administrativă comuna (casaba) se poate compune de mai multe cantoane¹⁾, este însă evident că vorbind de proprietățile situate în interiorul comunelor, de vetrele acestor comune, Codicele nu poate să aibă în vedere acele circumscripțiuni administrative.

Fie-care comună, oraș, sat sau cînton teritorial său asupra căruia, după categoria pămînturilor metruke, mevav sau miriie din care el se compune, obșteea are un drept de folosință colectivă sau individual. Limitele circumscripțiunii fie-cărei comune se determină prin actele de delimitare ce unele din ele posedă, prin tablourile cadastrale alcătuite pe Cazale și Sandjak, și aflate la arhivele (Dakter-Khane) imperiale sau ale Vilaietului; și, în sfîrșit prin limitele comunelor învecinate.

Fisionomia acestor teritorii nu poate fi aceeași în toate provinciile din Turcia: ea depinde de condițiunile particulare fizice și economice ale fie-cărei regiuni. Legaș a trebuit să aibă în vedere toate aceste condițiuni, toate obiceiurile din diferite regiuni ale vastului Imperiu;

1) Nota de edițiune franceză pusă la art. 2 pentru a explica cuvîntul *caion*, reproducă în mod greșit explicațiunea dată de d-l Belin, Journ. Asiat. 1862 pag. 292.

Cărie, (gărie) zice d-l Belin, însemnează o aglomerațiune de locuitori, formînd circumscripțiunea cea mai mică, comuna (casaba) se compune de mai multe cantoane.

ea a trebuit să se ocupe de acele întinse locuri de pășune din regiunile unde populațiunile păstorești, merg vara cu vitele lor la munte, și se coboară iarna la cîmp, și tot într'un timp să satisfacă trebuințele populațiunilor din regiunile agricole. Mai trebuie considerat că multe din dispozițiunile ce găsim în lege, n'au fost menținute de cît din cauza respectului ce l'a avut, tot-d'ăuna legiuitorul, pentru drepturile o dată dobîndite; de aceea se face atît de des mențiune în lege de posesiuni existente *ab-antiquo* și inserate în registrele arhivei imperiale.

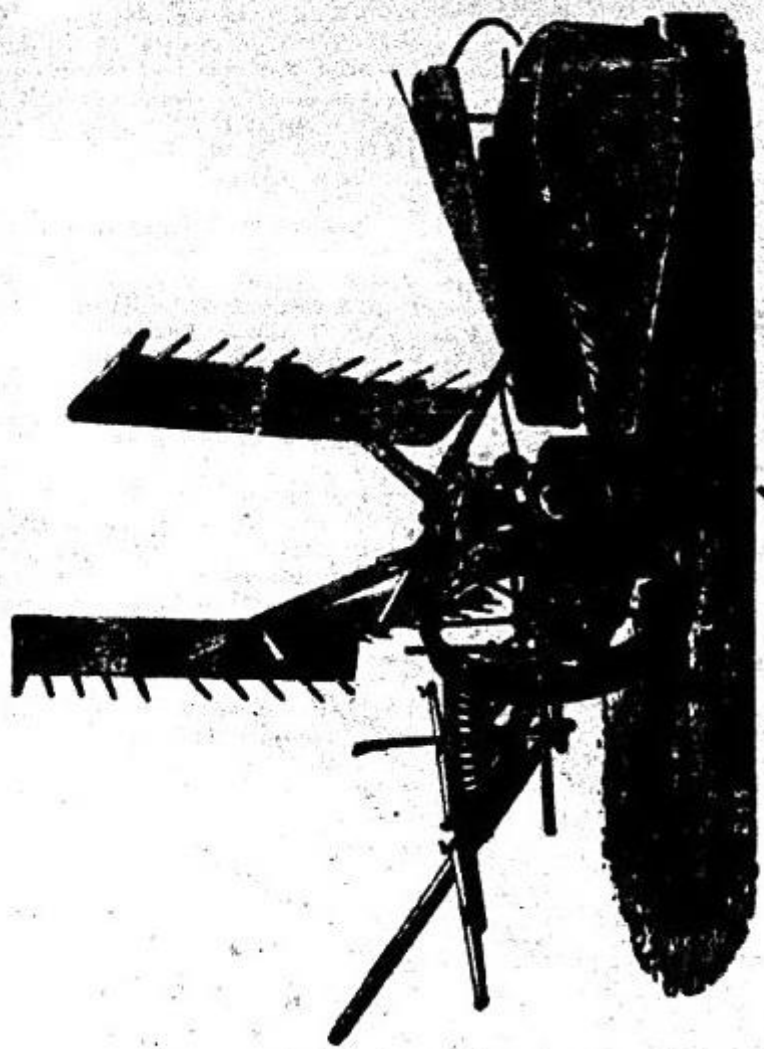
Ca principiu fundamental al legii putem admite presumpțiunea legală că tot teritoriul unei comune este miriie și supus prescripțiunilor art. 8 după care totalitatea pămînturilor nu se poate concede, în bloc obștei locuitorilor comunei, sau la cîș-vă din el numai, ci trebuie împărțite între toți locuitorii, primînd fie-care/ pentru par ca sa, un titlu de posesiune individual.

Obșteea locuitorilor, are un drept de preferință asupra acestor pămînturi, la cas de vinzare sau de vacanță dar și acest drept nu se poate exercita de către locuitorii de cît în mod individual.

Ya urma

În cîntind mare Concert dat de d-șoara
MARIA MARIN
Dela Conservatoriile din Viena și Paris

Tot felul de Mașini Agricole
RENUMITELE MASINI de SECERAT „ALBION“
 Sezon 1906, Perfectionat.



G. I. RICHIN A. L. Str. Mercur o. 1 - Constanța

TOT FELUL DE REZERVE pentru Seceratoarea de ori-ce sist.m
 Atelier de Reparațiuni cu aburi

Gremă de Dinți Anatherin. — D-r POP

Din cauza dinților stricați se pot ivi complicațiuni nervoase și sfârșit d'aceasta prezenta lor a produs foarte adesea infecțiuni ale organismului chiar en sfârșit mortal. După observațiuni s'a dovedit că din 100 persoane, 90 au dinți stricați, între care sunt mulți al căror dinți seamănă cu niște ruine, gingiile umflato și leaze sângerându-se sau acoperite cu fistule, din care se c materie care deja la distanță răspândește un miros neplăcut, lucru în general produs de prin necurătenia dinților fie prin întrebuintarea de dentifrice improprii. După opinia celebrităților medicale, Pastale de dinți egri conțin acizi săi baze și care în general fac spumă abundentă, provoacă distrugerea smalțului dinților care e începutul stricării lor.

O experiență de mai bine de jumătate secol în toată Europa a dovedit că crema de dinți Anatherin D-r Popp în tuburi, e o preparație cu totul neutră, curăță și întreține dinții fără a ataca, preservându-i contra infecțiuni.

Prețul unui tub 65 bani

Depozit general pentru Dobrogea

Drogueria Medicinală ALEXANDRU I. HELDENBUSCH, Constanța

DROGUERIA MEDICINALĂ

Alexandru I. Heldenbusch

CONSTANȚA

Strada arol (sub Hotel Regal)

Asortată cu tot ce cuprinde această branșă precum :

Droguri medicinale și industriale, parfumuri din fabricile cele mai bune din străinătate, apă de Colonie străină, apă de Colonie cu kilogramu; articole de toaletă, Pudre, Pastale de dinți, Perif de dinți, Săpunuri medicinale străine și indigene Săpunuri de toaletă străine calitățile cele mai alese; articole de cauciuc, irigătoare, articole de bae; mare varietate de esențe de parfumuri franceze cu gramu mirosurile cele mai moderne articole de pansament, Vată calitate superioară, Untură și Peste proaspătă albă cea mai bună calitate; Vasilină, Benzol, Glicerină, apă de gură cu kilogramu cea mai bun antiseptic pentru gură și conservarea dinților, vopsea pentru par toaletoare, diferite Siringi, articole chirurgicale, Termometre de bae și maxilare, lacuri, vopsea pentru dușumole, ceară pentru parchet etc. etc

Toate cu prețurile cele mai reduse, doviza mea fiind a vinde, ofin pentru a vinde mult.

Marele Hotel „Metropol“

St. ELENA No. 10, lângă OVIDIU

Intrat exclusiv sub direcțiunea d-lui Mișu Georgescu și înzestrat cu tot mobilierul nou, cu sobe de teracotă — **SOBE CE NU SE GASESC LA NICI UN HOTEL DIN LOCALITATE** — e pus la dispoziția vizitatorilor Constanței în ori-ce timp din zi sau noapte.

Urmele vechii administrațiuni «Gherachi» sunt șterse cu desăvîrșire.

Se dau camere și cu luna.

Prețuri modeste.

Nu citiți numai,

ci încercați renumitul și medicinalul

SAPUN DE LAPTE DE CRIN

(Un cal de lemn e marca fabricii) pentru a obține o față curată, cu culoarea naturală și ferită de tot felul de pete.

Bucata 1 leu 50 bani.

De vânzare la d-nii: Lascariid și A. Heldenbusch, droghist.

Deposit de chereștea

Albert Theiler

Depositul este bine asortat cu laminărie de construcție.

Specialitate în timplărie și dușumele uscate.

Efectuare promptă de tot felul de comenzi speciale în brad și stejar, cearisat și cioplit.

Pretutindenți

chiar la vară se caută persoane onorabile și experimentate capabile de a se ocupa de vânzarea unui articol foarte avantajos și lesne de plasat. *Capital nu e necesar.* Ori-cine se poate ocupa chiar în mod accesoriu.

Condițiuni excepționale și salar fix, cîte-va sute de lei pe lună, în caz de activitate urmată de succes. — Scrieți sub: *II 329 la agenția de publicitate Jean R. Biondel, Jigăniței Bucurăști*

ANUNCIU

Conform noii legi asupra cotitului vaselor nepermițându-se exercitarea acestei profesii de cît numai persoanelor autorizate pentru aceasta.

Subsemnatul aduce la cunoștința celor interesați, că prin decisiunea Ministerială No. 19462/1906 publicată în Monitorul Oficial No. 64 din 17 Iunie 1906, am fost recunoscut ca cetar autorizat pentru orașul și jud. Constanța.

Sarry N. Dumitru

Str. Dorobanților No. 17 Constanța

BIROU

La Cafeneaua din Str. Tomis No. 3

Politia Orașului Constanța

PUBLICATIUNE

No. 11563 1906, Iulie 28.

Domnul Jude al Ocolului Constanța prin adresa cu No. 12769 a fixat o zi de 13 August 1906 pentru vânzarea averii mobiliare sequestrată de la debitorul Harsag Hagadurian în prezența d-lui B. Comanietz ambil din acest oraș și care avere se compune din mai multe obiecte de atelier mecanic.

Subscrierile publice acc sta spre cunoștința amatorilor că în sus arătata zi de 9 a. m. să se prezinte în piața din acest oraș, unde urmează a se efectua vânzarea cu bani gata, depunînd garanția pretinsă de lege cum și taxa de înregistrare 3%, după adjudecare.

No. 11646. 1906 Iulie 31

Domnul Jude Ocolului Constanța prin adresa cu No. 13161 a fixat în ziua de 15 August 1906 pentru vânzarea averii mobiliare sequestrată de la debitorul Vasile Christea în prezența doamnei Maria Poppa ambil din acest oraș și care avere se compune din mai multe obiecte de casă.

Subscrierile publice acc sta spre cunoștința amatorilor că în sus arătata zi de 9 a. m. să se prezinte în piața din acest oraș, unde urmează a se efectua vânzarea cu bani gata, depunînd garanția pretinsă de lege cum și taxa de înregistrare 3%, după adjudecare.

p. Comisar Bărbulescu

De vânzare

la Anad chiof o casă cu mai multe camere și o mare grădină productivă.

A se adresa D-nei Căpitan Botea